

Dr. Sebastian Painadath, SJ

KORIZMENE MEDITACIJE O GLAVNIM SASTAVNICAMA
KRŠĆANSKOG RAZUMIJEVANJA BOGA

Prijevod s njemačkog jezika: prof. Stjepan Lončarić

1. BOG S NAMA

Riječ tijelom postade.

„Riječ tijelom postade.“ To je temelj kršćanske vjere. Koje značenje ima iskaz Ivanova evanđelja (1,14) za sliku Boga i izgradnju našeg života? Mi smo naslijedili jednu sliku Boga, govorimo o svemogućem, sveznajućem, vladajućem Bogu. Pogledati slabo Dijete Isusa u Betlehemu i tu prepoznati *Boga s nama* je sablazan i ludost za logičko razmišljanje (1 Kor 1,23). Utjelovljenje Boga naglavce izvrće sve uvriježene slike Boga.

Grčki izraz *logos* često se prevodi kao „riječ“. Ali to je jedan vrlo sužavajući prijevod. *Logos* zapravo označava puninu samoizraza, očitovanja duha. Ljudi ne izražavaju osjećaje i misli samo riječima. Osjećaje ljubavi može izraziti i jedan dobrohotan pogled, blag dodir, srdačan zagrljaj. Ples i umjetnost mogu nam bez riječi prenijeti stvaralački duh. Čovjekov se duh izliva u raznolikim oblicima. *Logos* treba razumjeti u tom obuhvatnom smislu. Ako Božji *logos* suzimo samo na „riječ“, onda sužavamo i teologiju, liturgiju i katehezu. Time vežemo vjersko razmišljanje i refleksiju uz jedan određeni pojam. Bogoslužje se veže na riječi, a posredovanje vjere odnosno vjeronauk previše se uzima kao poučavanje sa grčkorimskim načinom razmišljanja kao mjerilom. No, ako *logos* promatramo u svoj dubini i širini samoizražaja duha, onda ples i umjetnost, mitovi i priče, geste i usporedbe imaju mjesto u refleksiji vjere te u posredovanju i prenošenju vjere.

Logos je cjelovit samoizražaj Boga. On je dinamika bitka u Božanstvu, izlivanje Božje stvarateljske snage, očitovanje božanskoga misterija. Sveukupno stvorenje nastalo je u tom

izlivanje i time se održava na životu. „Sve postade po njoj (Riječi / Logosu)... u njoj bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo“(Iv 1,3-4). Logos je prisutna sadašnjost Boga u kozmosu.

„I Riječ (*Logos*) tijelom postade“ (Iv 1,14). Sveprožimajuća Božja prisutnost očitovala se u jednom djetetu – Isusu. Božanska životna rijeka kozmosa izlila se u jednu krhku posudu. Grčka riječ *sarks* ukazuje na krhko, nemoćno, slabo u čovjeku. Bog je sasvim radikalno stupio u vezu sa svijetom. U najdubljem samoodreknuću (grč. *kenosis*) prepoznajemo Božju blizinu i ljubav (Fil 2,7). Tako gledajući, mi ne vjerujemo u svemogućeg, nego u Boga lišenog moći (1 Kor 1,25); ne u onoga koji gore na tronu sjedi, nego u Boga koji ljudima pere noge (Iv 13,14).

Kršćanska vjera u utjelovljenje Logosa tada donosi posljedice: Mi promatramo cjelokupnu povijest čovječanstva kao proces objavljivanja Božjega Logosa koji se neprekidno kreće naprijed u mnogovrsnim oblicima i bojama, u različitim religijama i kulturama. U slabima i siromašnima, u radostima i svagdašnjim bolima doživljavamo preobražujuću Božju prisutnost u nama i oko nas. U evolucijskom zbivanju svemira prepoznajemo ples Duha Božjega koji svemu daruje život i sve preobražava u novi bitak. Ako je Bog k nama došao u tijelu, onda i mi trebamo k Bogu dospjeti po tijelu. Tijelo je sveto mjesto, „hram Duha Svetoga“ (1 Kor 6,19). Duhovnost koja je otvorena prema svijetu i koja ga preobražava, zahtijeva akciju i zalaganje u svijetu. Emanuel – Bog je s nama, u nama, oko nas.

Meditacija:

S divljenjem gledam u Isusu samoodreknuće Logosa. Pitam se, koje značenje ono ima za moju sliku Boga.

Dr. Sebastian Painadath, SJ

KORIZMENE MEDITACIJE O GLAVNIM SASTAVNICAMA
KRŠĆANSKOG RAZUMIJEVANJA BOGA

Prijevod s njemačkog jezika: prof. Stjepan Lončarić

2. BOG MEĐU NAMA

„Približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se!“

Tim je navještajem Isus stupio u javnost.

Perspektiva Božjega kraljevstva cijeloj povijesti čovječanstva otvara obzor spasenja i našem životu pruža Božju orijentaciju. Na aramejskom, Isusovu materinskom jeziku, riječ „kraljevstvo“ upućuje na Božje djelovanje (*malkut*). Kraljevstvo Božje znači: Bog djeluje među nama. Naš se život događa u Božjemu miljeu. Duh Božji preobražava ga u nov, božanski život. U Ivanovu evanđelju taj se život razlaže kao jedinstvo s Ocem po Kristu u Duhu (Iv 17,21–26). Pavao interpretira kraljevstvo Božje u smislu novoga stvorenja: „Staro uminu, novo, gle, nastalo!“ (2 Kor 5,17)

Kako možemo doživjeti to iskustvo? Isusov poziv *metanoieite* prevodi se riječima 'obratite se'. To se često tumači u pretežito moralnom smislu kao odvratanje od grješnoga ponašanja. Međutim, poziv *metanoia* najprije je poziv na mističnu spoznaju. Isus nas poziva da preko – *meta* – *nousa* gledamo dalje u Božju dubinu. *Nous* je unutarnji organ mističnog zamjećivanja i gledanja, to su duhovne oči unutarnjega gledanja, unutarnje svjetlo srca. Za crkvenoga pisca Origena (185. – 253./54.) to je sposobnost unutarnjega gledanja kojom u sebi opažamo Božju dimenziju. Kod crkvenog oca Augustina to su oči vjere, kod srednjovjekovnog mističara Meistera Eckharta pak iskrica duše.

Tim duhovnim senzibilitetom može se tumačiti Isusov poziv na Božje kraljevstvo. Isus poziva ljude da nutarnjim, duhovnim očima gledaju u dubinu. Ako samo razumom gledamo vanjske stvari i analiziramo događaje, vidimo ih samo kao predmete. Ali ako *nousom* gledamo prema unutra, u prostor srca, i opažamo preobražujuću Božju prisutnost, obdareni smo cjelovitom spoznajom. Pavao to zbivanje tumači ovako: „Ako se naš izvanji čovjek i raspada, nutarnji se iz dana u dan obnavlja“ (2 Kor 4,16). Ovdje je riječ o produbljenju svijesti: Spoznaj tko si; pozvan si na božanski život (usp. Rim 8,9-11). Riječ je o preobrazbi svijesti: Spoznaj što se u tebi događa. Bivaš ispunjen svom puninom Božjom (usp. Ef 3,19). Riječ je o proširenju svijesti: Spoznaj što se događa u svijetu. Sve se preobražava u novo stvorenje (usp. 2 Kor 5,17).

Osnovna je Isusova želja u njegovoj objavi Božjega kraljevstva bila da se osposobimo da sebe i svijet gledamo Božjim očima. Tada ćemo spoznati da Bog nije daleko, nego da je među nama. Obdarena smo bića. Živimo u stanju „nadnaravnog egzistencijala“, kako je to izrazio teolog Karl Rahner. Božji vodoskok iznutra hrani naš život da bismo mogli mnogo dostojnije prihvatiti i s mnogo većom ljubavlju izgrađivati svoj život (usp. Iv 7,38). „Ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom“ (Rim 5,5). Unatoč razarajućim silama u sebi i oko sebe ne moramo i nikad ne smijemo izgubiti hrabrost jer je Bog među nama.

Prema mističnoj spoznaji kraljevstva Božjega znademo da smo obdarena oruđa u Božjim rukama. Kraljevstvo Božje izgrađuje se našim zauzimanjem za pravednost, mir i očuvanje stvorenja. Oslobođajuće, stvarateljske ljudske djelatnosti u politici i društvu, umjetnosti i znanosti pridonose njegovoj izgradnji. Svagdašnje djelo podaruje našem životu duboku radost i naš rad poprima sakralni smisao.

Meditacija:

U tišini osjećam kako se moj život događa u sveukupnom procesu Božjega kraljevstva. Pokušavam vidjeti milost koja mi se u tome pruža i zadatak koji mi se postavlja.

Dr. Sebastian Painadath, SJ

KORIZMENE MEDITACIJE O GLAVNIM SASTAVNICAMA
KRŠĆANSKOG RAZUMIJEVANJA BOGA

Prijevod s njemačkog jezika: prof. Stjepan Lončarić

3. BOG ZA NAS

Bog Isusa Krista, Bog koji ljubi, jest Bog koji i suosjeća.

Isus Krist ponizio se sve do smrti na križu, kaže Pavao u poslanici Filipljanima (2,8). Spasiteljski događaji Muke, smrti na križu i Isusova uskrsnuća stoje u središtu kršćanske vjere. Božje predanje sama sebe u Kristu koji trpi često se tumači kao žrtvovanje života, što je sablazan za naš način razmišljanja. Kako može Bog zahtijevati okrutnu Isusovu patnju kao zadovoljštinu za grijeh svijeta? Kako može Bog i danas dopuštati toliko mnogo patnje u svijetu? Na takova pitanja nema zadovoljavajućeg odgovora, također zbog toga što takav Bog ne postoji. Da u ljudskom životu ima toliko mnogovrsnih patnji, ali i u kozmičkoj evoluciji, to je egzistencijalna činjenica. Kad je riječ o našem razmišljanju, možda bismo za polazište uzeli jednoga boga koji gore na vrhu blaženo počiva dok milijuni ljudi u „dolini suza“ prolaze svojim putem života punom patnji i trpljenja. Ali kršćanska vjera kaže: takvog boga nema! Pavao u raspetom Kristu prepoznaje Boga koji s nama ide u ljubavi i s nama trpi: „A Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije“ (Rim 5,8).

Ljubav čini čovjeka povredivim. Ljubav čini Boga ranjivim. Samo ranjivi Bog može nas ljubiti i spasiti. Jednom se obitelj nalazila na jezeru. Djeca su trčala i skakala na palubi broda dok su se roditelji dolje kartali. Jedno je dijete iznenada palo u vodu. Otac se bacio u vodu da ga spasi. Ostalima je uspjelo izvući dijete na brod, no otac se utopio zbog jezerske vodene struje.

Zašto je žrtvovao svoj život? Jer je volio dijete. Prava ljubav ne računa. Zar ne smijemo u velikoj zahvalnosti u Isusu Kristu prepoznati Boga koji se iz ljubavi izjednačio s nama u patnji? Ovdje nije riječ o nekoj pomirbenoj žrtvi, nego o potpunom, cjelovitom Božjem predanju sama sebe sve do smrti. Isus nije mogao nekim čudesnim činom sići s križa zato što mnogi još danas vise na križu. Tako dugo dok na ovome svijetu ima ljudi koji trpe zbog bolesti, izrabljivanja ili osamljenosti, ne smijemo govoriti o sretnom i blaženom Bogu, nego o Bogu koji s nama trpi. Dok su god ljudi daleko od Božje očinske kuće, možemo govoriti samo o ranjenom Bogu (usp. Lk 15,11-32).

Kad pogledamo na izubijanoga, bezobličnoga, raspetog Isusa i priznamo: „To je Božje lice okrenuto prema svijetu“, onda se ruše sve poznate slike Boga. Križ nam ne pokazuje „svemogućega Boga“, nego Boga lišenoga moći. Križ ne pokazuje Boga koji vlada u nebeskim visinama, nego Boga koji služi, koji ljudima pere noge. Križ ne pokazuje Boga koji počiva u sobici srca, nego Boga koji s nama ide putom trpljenja. Ne pokazuje moćnoga boga koji nekim čarobnim činom uklanja patnje ovoga svijeta, nego Boga koji s nama svladava uzroke trpljenja i tako donosi spasenje. U raspetom Kristu Bog je naše životne patnje uzeo za svoje.

„Bog je ljubav.“ Ako je to istina, onda Bog može biti samo onaj koji s nama trpi. Taj će nas Bog stalno uznemirivati: „Gladan sam, žedan sam, bolestan sam i nemam krova nad glavom...“ (usp. Mt 25,35-36). Ako milosrđe raspetoga Boga iskusimo usred patnje, naše trpljenje dobiva nov smisao i život dobiva spasenjsku kvalitetu.

Meditacija:

Potresen gledam u Isusovo lice na križu.

Što to znači za moju sliku Boga? Gdje i kako susrećem Boga koji trpi s ljudima?

Dr. Sebastian Painadath, SJ

KORIZMENE MEDITACIJE O GLAVNIM SASTAVNICAMA
KRŠĆANSKOG RAZUMIJEVANJA BOGA

Prijevod s njemačkog jezika: prof. Stjepan Lončarić

4. BOG OKO NAS

Nakon uskrsnuća Isusa Krista sve što postoji kreće se u „Božjemu miljeu“.

„Staro uminu, novo, gle, nastalo“, kaže Pavao o snazi uskrsnuća (2 Kor 5,17). No što objavljuje uskrsnuće? Trpljenje samo po sebi ne daje životu nikakav smisao. Ali ako se trpljenjem događa preobrazba, život procvjeta (usp. Iv 12,24). Kad neko dijete teško oboli, trpi zajedno cijela ta obitelj. I istodobno roditelji žele dijete osloboditi od bolesti. Ljubav čini čovjeka ranjivim, ali također nam daje hrabrost da svoj život nanovo izgrađujemo.

Ta Božja prisutnost koja izgrađuje objavila se po uskrsnome Kristu. Bog je među nama kao onaj koji ljubi – stoga i kao onaj koji s nama trpi – i tako je On onaj koji sve liječi i spašava. Njegova prisutnost nije u njegovoj svemoći jer Svemoćni ne treba čovjeka. Ali Bog koji je slobodom ljudi lišen moći sve dovodi u stanje spasenja slobodnim sudjelovanjem ljudi, „(...) da Bog bude sve u svemu“ (1 Kor 15,28). Sve će biti sastavljeno i uglavljeno u Kristu (usp. Ef 1,10), bit će u Njemu novostvoreno. Duh Kristov sve preobražava u nov bitak koji se utjelovio u uskrsnom Kristu. Postao je „duh životvorni“ (1 Kor 15,45).

Ta vizija svim djelatnostima daje sakralni smisao. Kraljevstvom Božjim osmišljeno zauzimanje za mir, pravednost i solidarnost jest sudjelovanje u Božjemu djelu. Inicijative za očuvanje stvorenja i zaštitu okoliša doprinose su preobrazbi materije u Tijelo Kristovo. Znanstvena istraživanja, umjetnička djela i političke aktivnosti elementi su koji grade taj novi bitak. Svaka lječiteljska i dobrotvorna služba u bolnicama, savjetovalištima, školama ili

socijalnoj skrbi jest širenje i sebedarje spasenjske Božje ljubavi. Naš se život događa u „Božjemu miljeu“, kako je to vidio paleobiolog Pierre Teilhard de Chardin.

Ne samo u čovjeku nego i u prirodi, u cijelom kozmosu događa se preobrazba u nov bitak. Iz Božjega „bitka“ Božjim samoizrazom, očitovanjem, Logosom, nastaje cjelokupno stvorenje. U tom nastajanju javljaju se negativne sile izazvane pohlepnim ponašanjem ljudi. Ostavljaju tragove u kozmičkome pulsirajućem polju. Pustoše i razaraju, a očituju se u čovjekovoj psihi i načinu ponašanja. Ali Božja ljubav svladala je svaku moć koja uništava. „On nas izbavi iz vlasti tame i prenese u kraljevstvo Sina, ljubavi svoje, u kome imamo otkupljenje grijeha“ (Kol 1,16).

Božanska svijest koja se probudila u Isusu pretvara materiju u božansko tijelo koje smo prepoznali u Kristovu tjelesnom uskrsnuću. U svemiru se događa kristofanija, Krist postaje vidljiv: prosijava božansko svjetlo koje je zasjalo u uskrsnuću. Pavao to zbivanje opisuje kao kozmičko rađanje. Svekoliko stvorenje s čežnjom očekuje sudioništvo u slobodi i slavi djece Božje (usp. Rim 8,19-23). Kristovo uskrsnuće jest predviđanje i ujedno navještaj kozmičkog uskrsnuća. Tako se onda unatoč silama koje razaraju možemo radosno i hrabro dati na djelo i zauzimanje, jer „kad se ovo raspadljivo obuče u neraspadljivo i ovo smrtno obuče u besmrtnost, tada će se obistiniti riječ napisana: 'Pobjeda iskapi smrt'.“ (1 Kor 15,54).

Meditacija:

*U svjetlu Kristova uskrsnuća promatram
svoje polje služenja i rada.*

*Prepoznajem milost novoga bitka i zadatak
da počnem nov život.*

Dr. Sebastian Painadath, SJ

KORIZMENE MEDITACIJE O GLAVNIM SASTAVNICAMA
KRŠĆANSKOG RAZUMIJEVANJA BOGA

Prijevod s njemačkog jezika: prof. Stjepan Lončarić

5. BOG KOD NAS

Duh Božji potiče ljude da se zauzimaju za izgradnju Božjega kraljevstva.

„Ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan!“ (Rim 5,5). Plod djela spasenja u Kristu jest milost preobražavajući prisutnosti Božjega Duha u nama i oko nas. Božji Duh zapravo djeluje u svim vremenima, u svim kulturama, u srcu svakoga čovjeka. Simboli spasenja različitih religija posreduju to iskustvo Duha i to iskustvo treba poštovati. U Isusu Kristu Bog je očitovao svoju spasiteljsku blizinu koncentrirano i intenzivno. Krist živi u nama. Jer, uskrsli je Krist postao „duh životvorni“ (usp. 1 Kor 15,45).

Riječ „duh“ – *ruah, pneuma, spiritus* – znači 'Božji dah'. On je dinamička prisutnost Boga. Duh je božansko prapulsiranje iz kojega nastaje cjelokupno stvorenje, božanska životna snaga koja sve preobražava u novo (usp. 2 Kor 5,17). Duh je rijeka božanske ljubavi koja sva srca osvježava i odmara (usp. Iv 7,39–39). Kao što sokovi iz korijena hrane cijelo stablo, tako Duh proizlazi iz skrovita Božjeg izvora i oživljava sva stvorenja. Kao što tok drži rijeku u pokretu, tako se Duh pojavljuje i širi iz skrovitoga Božjeg izvora i obnavlja svijet. Život se rascvjetava u Božjem Duhu i mi svoj dah dobivamo od Duha.

Duh Božji, kojega smo spoznali u Kristu, sva stvorenja preobražava u novi bitak koji je zasjao u uskrsnome Kristu. Ta se preobrazba u društvenom životu ljudi događa na sasvim poseban način: tu je stalno napetost između maloga, lažnog ja i istinskoga ja, između sklonosti

prema navezanosti na ego i iskustva te svjesnosti svojega temelja i ukorijenjenosti u Bogu. Pavao to naziva egzistencijalnom napetošću između tjelesnoga (*sarkikos*) i duhovnoga (*pneumatikos*). Tu napetost ne nalazimo samo u osobnom životu nego i u socijalnim, gospodarskim i političkim strukturama. Ako nekim sustavom upravljaju pohlepa i potrošačko razmišljanje, ljude zarobljava egocentričnost. Tada se vladajuće temeljne kapitalističke vrijednosti ni na koji način ne mogu pomiriti s oslobađajućim Isusovim navještajem.

Međutim, tko se pouzdaje u prisutnost Duha u svijetu, može unatoč razarajućim silama i moći smoći hrabrosti. Bog nije napustio svijet. U mnogim zauzimanjima za mir, pomirbu, pravednost i očuvanje stvorenja očituje se preobražavajuća blizina Duha. Po cijelom je svijetu toliko mnogo spasonosnih inicijativa: promicanje ljudskih prava, ekološki projekti, rehabilitacija isključenih, prihvaćanje izbjeglica, međureligijski dijalog, međukulturni susreti, terapijski razgovori, duhovno praćenje, meditativni krugovi i jednostavniji način života. U svemu tome kreativnom zauzimanju očituje se djelovanje Duha Božjega koje nanovo izgrađuje. To su darovi Duha, karizme današnjega vremena. „A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakomu napose kako hoće“ (1 Kor 12,11).

Meditacija:

Što Duh Božji potiče u meni?

Koji su moji duhovni darovi?

Kojim se inicijativama mogu priključiti?

Dr. Sebastian Painadath, SJ

KORIZMENE MEDITACIJE O GLAVNIM SASTAVNICAMA
KRŠĆANSKOG RAZUMIJEVANJA BOGA

Prijevod s njemačkog jezika: prof. Stjepan Lončarić

6. BOG U NAMA

Samosvijest, sloboda, radost – u milosti – biti kršćanin.

Bog nas je toliko obdario da možemo imati udjela u božanskoj naravi, da možemo „postati zajedničari božanske naravi“ (2 Pt 1,4). Duh Božji preobražava naš život u nov život koji vidimo u uskrsnom Kristu. Što je taj novi život? Pavao se koristi različitim slikama da to objasni.

Članovi smo Božje obitelji: “Ta ne primiste duha robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: 'Abba! Oče!' Sâm Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja; ako pak djeca, onda i baštinici, baštinici Božji, a subaštinici Kristovi...” (Rim 8,15-17). Tijelo smo Kristovo: „A ovako, mnogi udovi – jedno tijelo! A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi“ (1 Kor, 12,20.27), hram Duha Božjega, Božja njiva, Božja građevina (usp. 1 Kor 6,19 i 3,9). Prema Ivanovu evanđelju, mi smo loze na Božjemu trsu (usp. Iv 15,5). Te dinamične slike ne opisuju stanje, nego upućuju na proces nastajanja.

Vjerom spoznajemo da se duboko u nama događa preobrazba. Naše istinsko ja sjedinjuje se s Božjim. Pavao piše: “Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist“ (Gal 2,20). Krist stanuje u nama (usp. Rim 8,10), oblikuje se u nama (usp. Gal 4,19). Preobražavamo se u Kristovu sliku: „A svi mi, koji otkrivenim licem odrazujemo slavu Gospodnju, po Duhu se Gospodnjem preobražavamo u istu sliku – iz slave u slavu“ (2 Kor 3,18). Krist je Božja prisutnost u nama. On

je božanski subjekt koji djeluje po nama. Naš život nastaje iz Krista i uvire u Njega. Taj proces preobrazbe crkveni su oci prvih četiriju stoljeća označili kao pobožanstvenjenje čovjeka, kao *theosis*. „Riječ postade to što smo mi da bismo mi postali ono što je On“, kaže Irenej. „Riječ je postala čovjekom da bismo se mi ljudi mogli pobožanstveniti“, piše Atanazije, a Origen bilježi: „U Isusu su čovječja narav i božanska narav utkane jedna u drugu da bi se u nama čovječja narav pobožanstvenila.“ I opet: „Bog je postao čovjekom da čovjek postane Bogom“, znao je Augustin.

Obdareni smo jer možemo živjeti iz tog temelja, u Kristovoj svijesti. Ali to je i doživotna zadaća. To se spominje u riječima ranokršćanskoga blagoslova u poslanici Efežanima: „Neka vam dadne po bogatstvu Slave svoje ojačati se po Duhu Njegovu u snazi za unutarnjega čovjeka da po vjeri Krist prebiva u srcima vašim te, u ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni, možete shvatiti sa svima svetima što je Dužina i Širina i Visina i Dubina te spoznati nadspoznatljivu ljubav Kristovu da se ispunite do sve Punine Božje“ (3,16-19).

Ako kršćansku vjeru uzmemo polazeći od mistike, to nas vodi do milosne samosvijesti i daje nam silnu slobodu i radost. Spoznaj tko si, ti si Božje dijete. Budi to što jesi, ti si božanski. To je poziv kršćanskih mističara. Nošeni tom sviješću, živimo novim životom i sve gledamo novim očima – sebe i druge, radost i trpljenje, zanimanje i odnose, religije i kulture. Možemo se vidjeti kao primatelji i kao sugraditelji, a ne kao nezasićeni gramzivci koji hoće sve prisvojiti za sebe. Po nama Duh Božji gradi nov svijet: „Dakle, je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo gle, nastaj! A sve je od Boga koji nas sa sobom pomiri po Kristu i povjeri nam službu pomirenja“ (2 Kor 5,17-18).

Meditacija:

Spoznaj tko si, budi to što jesi!

S tom spoznajom uvijek ću si iznova uzimati vremena da meditativno gledam u svoju nutrinu te da uočim milost i poticaje koji mi se daruju.

Dr. Sebastian Painadath, SJ

KORIZMENE MEDITACIJE O GLAVNIM SASTAVNICAMA
KRŠĆANSKOG RAZUMIJEVANJA BOGA

Prijevod s njemačkog jezika: prof. Stjepan Lončarić

7. BOG PO NAMA

Tko vrši djela ljubavi prema bližnjemu, sudjeluje u ljubavi – preobrazbi svijeta po Bogu.

„Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio!“ (Iv 15,12). Ovogodišnje korizmene meditacije osvrnule su se na temeljne elemente kršćanske vjere. Plod vjere u Isusa Krista jest iskustvo preobražujuće prisutnosti Božje u nama i oko nas. Ali čime se gradi život koji iz toga nastaje? Ljubavlju. „Ta sav je zakon ispunjen u jednoj jedinoj riječi, u ovoj: *Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga*“ (Gal, 5,14). Etički, ljubav je krepost, dakle nešto što *trebamo* činiti. S gledišta mistike ljubav je milost koju sa zahvalnošću primamo.

S gledišta razuma ljubav je stvar osjećaja. Ona otvara odnos između *ja* i *ti*. *Ja* je subjekt ljubavi. Ali u dubljoj spoznaji može se prepoznati da ljubav nije nešto što mi proizvodimo, nego je to snaga koju primamo, kozmička energija iz božanskog izvora. Ljubav sve povezuje i preobražava. Mi primamo milosnu struju ljubavi, ali ne proizvodimo je. Tako *ja* zapravo nisam subjekt koji ljubi. Naprotiv, kao antena primam Božje vibracije. Srce je kao posuda koja daje mjesto Duhu. „Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan!“ (Rim 5,5).

„Bog je ljubav“ (1 Iv 4,8). To je jedna od temeljnih spoznaja kršćanske mistike. Iz toga slijedi: „Tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog u njemu“ (1 Iv 4,16). Tako čin slijedi bitak. Djelovanje nastaje iz spoznaje. Djelo je plod milosti. Rast se događa u propustljivosti. Nenavezanost na *ja* i unutarnje probuđenje pravoga sebe, istinskoga *ja*, temeljni su preduvjeti prave ljubavi. Isusovu zapovijed ljubavi prema bližnjemu mogli bismo protumačiti ovako: Ljubi bližnjega svojega kao svoje – istinsko – sebstvo, ja (usp. Mt 22,39). Zapravo se uopće ne može reći: „Ja te volim.“ Riječ je o tome da struji ljubavi Božjega Duha dopustimo da nas, *mene i tebe*, ona u dubini poveže i preobrazi. Zato je Isus iskustvo Božje ljubavi postavio kao temelj međuljudske ljubavi. „I ljubav je njegova u nama savršena“ (1 Iv 4,12).

Kršćansku ljubav prema bližnjemu kao konzekvenciju vjere trebamo razumjeti u svjetlu mistike. Isus nam je naložio: „Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio!“ (Iv 15,12). Ne misli se na oponašanje Isusa, nego na mistično iskustvo prisutnosti Isusova Duha u srcu, iscjeljujuću struju ljubavi. Isus to objašnjava slikom trsa i vinove loze. Loze povezuje i sjedinjuje sok koji iz Božjega izvora, trsa, protječe kroz trs i dalje. Ljubav je struja milosti koju mi primamo. Bog po nama ljubavlju preobražava slomljeni i napukli svijet. Zato je Majka Terezija svaki dan molila: „Gospodine, daj da budemo dostojni služiti svojoj subraći koja žive u siromaštvu i gladi.“

Meditacija:

S pomoću simbolike trsa i loze gledam prema unutra (Iv 15,1–17) i osjećam kako struja Božje ljubavi produbljuje i preobražava moje ophođenje prema ljudima i druženje s njima.

